

Legal Initiatives
for VIETNAM

LUẬT KHOA
tạp chí

thevietnamese
Independent Journalism Matters

Báo cáo thường niên

2021

THƯ NGỎ

Với người Việt Nam, năm 2021 có lẽ không có gì đọng lại ngoại trừ chuyện dịch bệnh. Đối nghịch với năm trước đó, khi Việt Nam được xem là một trong những điểm sáng hiếm hoi trên thế giới về chống dịch, những biến thể của con virus corona đã để lại những lỗ hổng tang thương trong năm 2021.

Đó vừa là những mất mát nhân mạng, vừa là những khoảng trống phi lý lộ lộ của thể chế.

Đội ngũ của Luật Khoa và The Vietnamese, hai tờ báo của LIV, cũng không thoát khỏi ảnh hưởng.

Nhưng năm 2021 không chỉ là câu chuyện của dịch bệnh và những chính sách chống dịch tồi tệ.

Như bạn sẽ thấy trong phần “Chúng tôi đã viết gì”, Luật Khoa và The Vietnamese còn có nhiều chuỗi bài bàn về các chủ đề quan trọng, từ chuyện thẻ căn cước và bảo vệ dữ liệu cá nhân, chuyện đại hội Đảng và cuộc bầu cử Quốc hội, đến quyền tự do ngôn luận qua hiện tượng Donald Trump lẫn Nguyễn Phương Hằng.

Năm 2021 mở ra với phiên tòa xét xử các thành viên của Hội Nhà báo Độc lập Việt Nam, tiếp nối là phiên xử các thành viên của Báo Sạch, và khép lại với phiên tòa kết án chín năm tù dành cho nhà báo Phạm Đoan Trang, đồng sáng lập viên của Luật Khoa tạp chí.

Sẽ không ai có thể buộc tội nói quá nếu chúng tôi bảo rằng đó là một năm khốc liệt đối với những người làm báo độc lập ở Việt Nam.

Nhưng sự thật là, ngày nào chính quyền vẫn còn xem những tiếng nói độc lập, khác ý mình là “phản động”, là “thù địch”, ngày đó việc làm báo độc lập vẫn còn là công việc đầy nguy hiểm.

Những năm tháng khốc liệt nhất đối với các nhà báo độc lập, vì vậy, vẫn luôn ở phía trước.

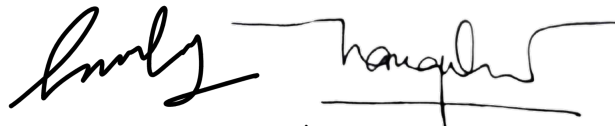
Chúng tôi không đoán được tương lai để có thể thấy mình đến được đoạn nào của “phía trước” đó, nhưng chúng tôi có thể đoán chắc, nếu ngày mai là ngày cuối cùng của tờ báo, chúng tôi vẫn sẽ nói lên sự thật.

Và chúng tôi hy vọng, cho dù sự thật đó nghịch tai đến đâu, bạn vẫn sẽ học được điều gì đó có ích từ nó.

Là một việc đã trở thành thông lệ, hàng năm LIV sẽ công bố báo cáo thường niên để giúp bạn đọc có cái nhìn toàn cảnh và sâu hơn về hoạt động của tổ chức.

Mọi ý kiến đóng góp xin gửi về địa chỉ: editor@luatkhoa.org.

Chúng tôi trân trọng từng dòng chữ và hành động ủng hộ của độc giả.

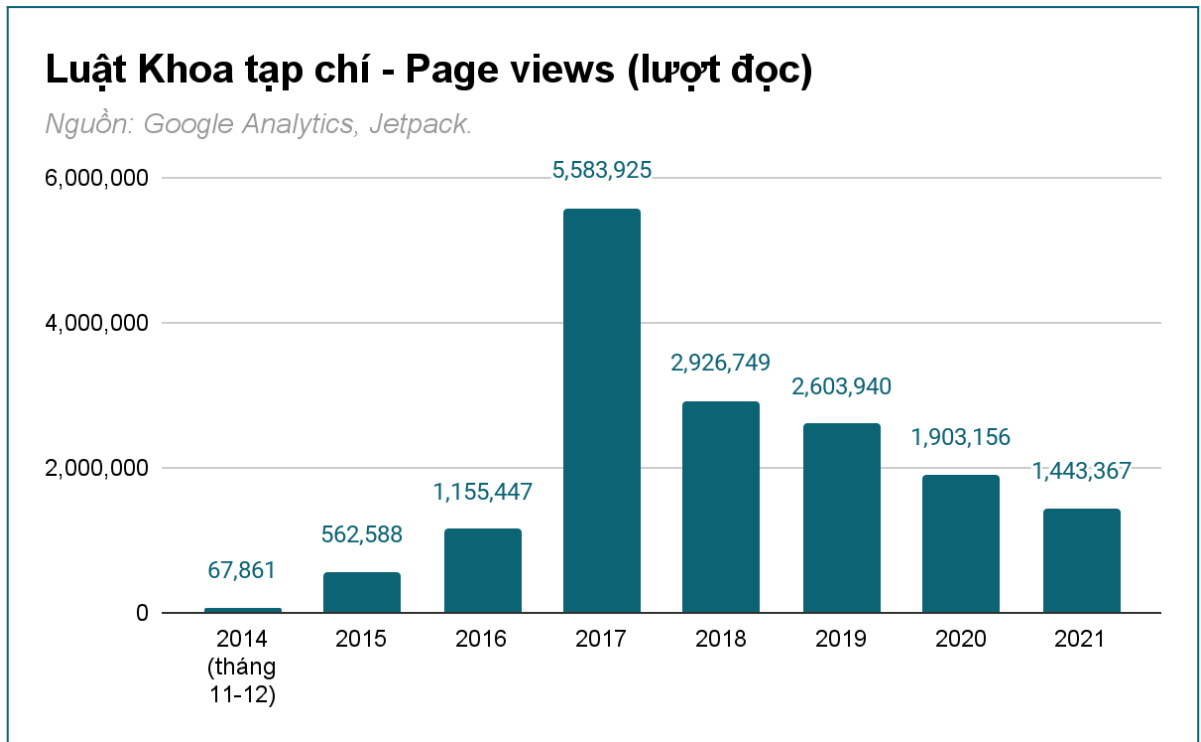
Đồng giám đốc: Trịnh Hữu Long - Trần Quỳnh Vi | 22/6/2022

Các mốc thời gian chính

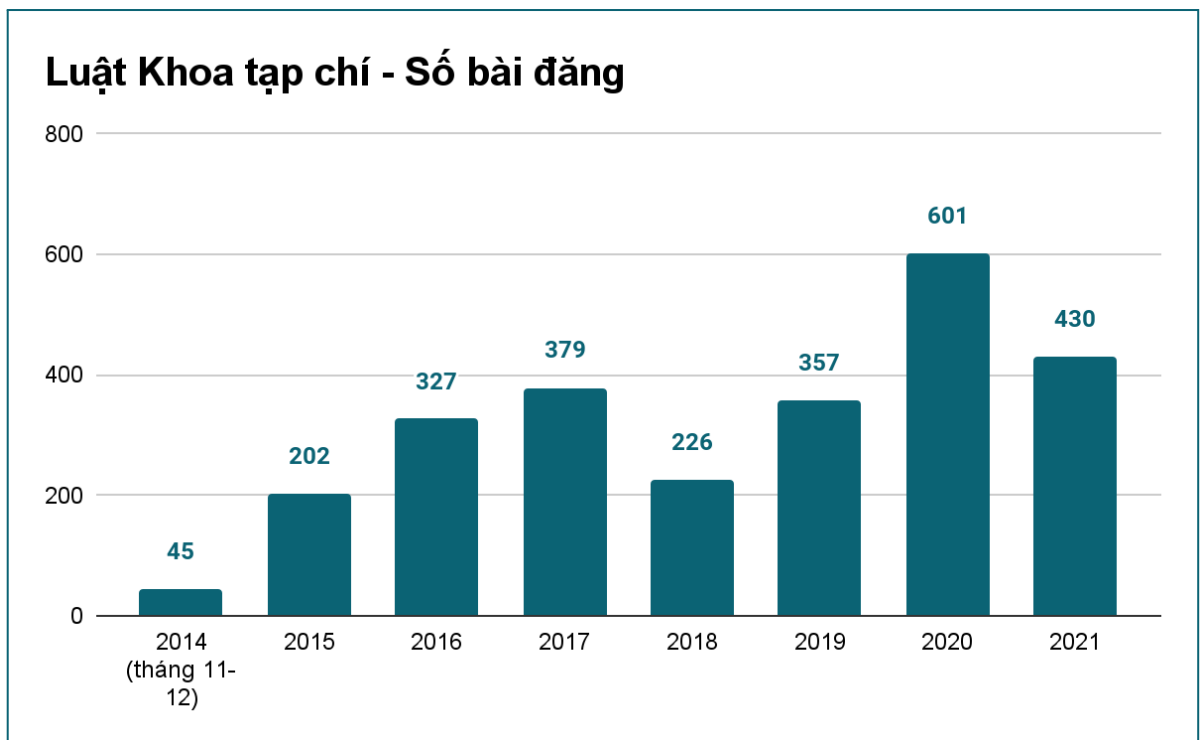
5/2014	Lập nhóm sáng lập gồm Trịnh Hữu Long, Phạm Đoàn Trang, Trần Quỳnh Vi và Trương Tự Minh.
7/2014	Lập dự án Sách.
5/11/2014	<u>Ra mắt</u> Luật Khoa tạp chí tại địa chỉ luatkhoa.org .
17/10/2015	Ra mắt <u>Chương trình Tài trợ Nghiên cứu Luật học</u> . Chương trình chỉ được thực hiện năm 2015-2016.
Cuối 2015	Ra mắt kênh quyên góp qua Paypal.
24/12/2016	Lập văn phòng ở Đài Loan.
1/2017	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Đăng ký</u> tổ chức phi lợi nhuận ở California, Hoa Kỳ, lấy tên Legal Initiatives for Vietnam (Sáng kiến Pháp lý Việt Nam). • Ra mắt chức năng Instant Article trên Facebook, giúp độc giả đọc bài không cần vượt tường lửa. • Ra mắt kênh thư tin (newsletter).
31/8/2017	Luật Khoa tạp chí gặp sự cố tên miền, phải tạm thời <u>chuyển hướng</u> sang luatkhoa.info cho tới ngày 5/10.
8/11/2017	<u>Ra mắt</u> The Vietnamese - dự án tạp chí tiếng Anh, tại địa chỉ thevietnamese.org .
12/2017	Luật Khoa tạp chí và The Vietnamese bắt đầu bị chặn truy cập tại Việt Nam.
6/2018	<ul style="list-style-type: none"> • Luật Khoa và The Vietnamese bị tấn công DDoS trong 10 ngày, hoạt động bị gián đoạn. • Ra mắt trang dự phòng (không bị chặn tại Việt Nam) tại địa chỉ bit.ly/luatkhoa.
1/2019	<u>Ra mắt</u> nhóm “Cộng đồng Luật Khoa” trên Facebook.
12/9/2019	Đồng sáng lập viên, biên tập viên Phạm Đoàn Trang được trao giải Press Freedom, hạng mục Impact của tổ chức Reporters Without Borders (Phóng viên Không Biên giới) tại

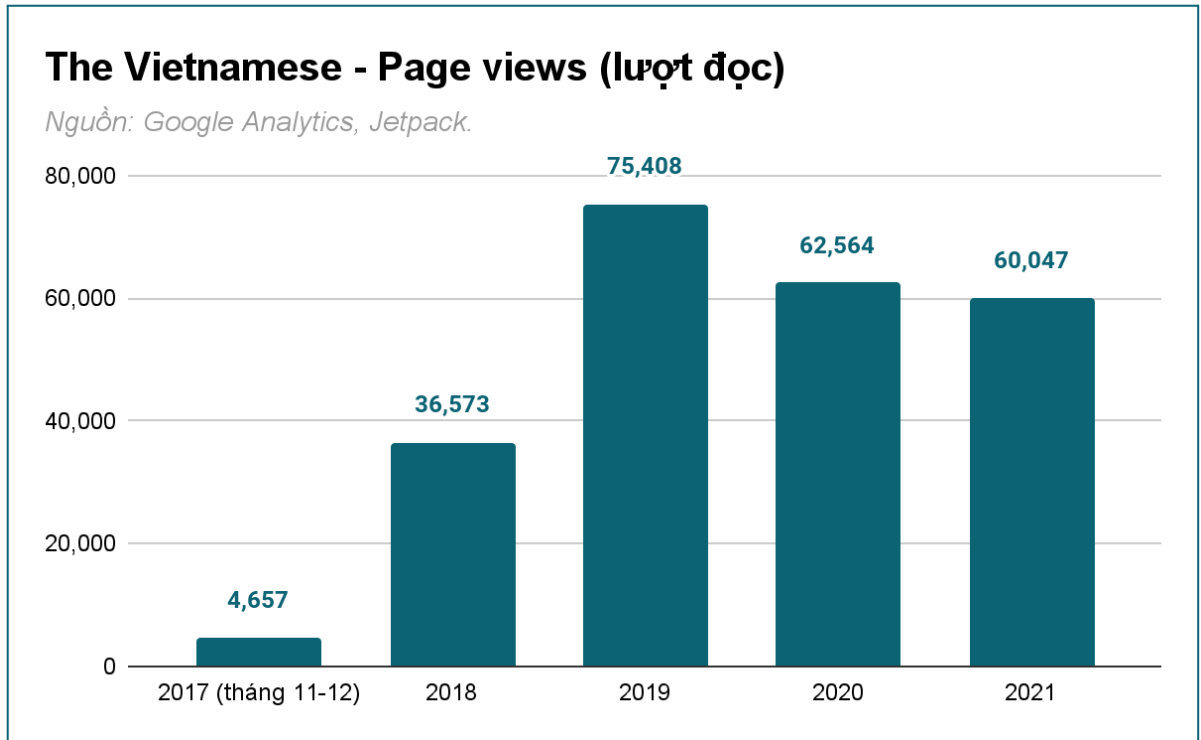
	Berlin, Đức.
2/2020	Nâng cấp phần mềm quản lý, tự động hóa hàng loạt quy trình xử lý công việc.
4/2020	Thử nghiệm điểm tin hàng ngày, thất bại và đóng cửa sau hơn một tháng do thiếu nhân lực, kết thúc với <u>vụ đạo văn</u> của một phóng viên.
5/2020	Lần đầu tiên tường thuật trực tiếp sự kiện với <u>phiên tòa giám đốc thẩm vụ án Hồ Duy Hải</u> .
6/2020	Bắt đầu cấp học bổng đào tạo phóng viên.
7/2020	Liên đới tới <u>vu bê bối tài chính</u> của Nhà xuất bản Tự Do do đóng vai trò trung gian tài chính, đã giải quyết xong đầu năm 2021.
6/10/2020	Phạm Đoan Trang bị công an Việt Nam <u>bắt và khởi tố</u> .
1/2021	Ra mắt kênh quyên góp mới tại địa chỉ donorbox.org/luatkhoa .
2/2021	<u>Ra mắt</u> chức năng Instant View cho kênh Telegram, giúp độc giả đọc bài không cần vượt tường lửa.
7/2021	Ra mắt kênh newsletter của Luật Khoa (luatkhoa.com).
21/8/2021	Bắt đầu vận hành Thư viện tại Đài Bắc.
30/10/2021	Ra mắt dự án Dữ liệu tại data.liv.ngo .
11/2021	Hoàn thành việc đăng ký văn phòng đại diện tại Đài Loan
14/12/2021	Phạm Đoan Trang bị kết án chín năm tù giam.

LIV qua các năm

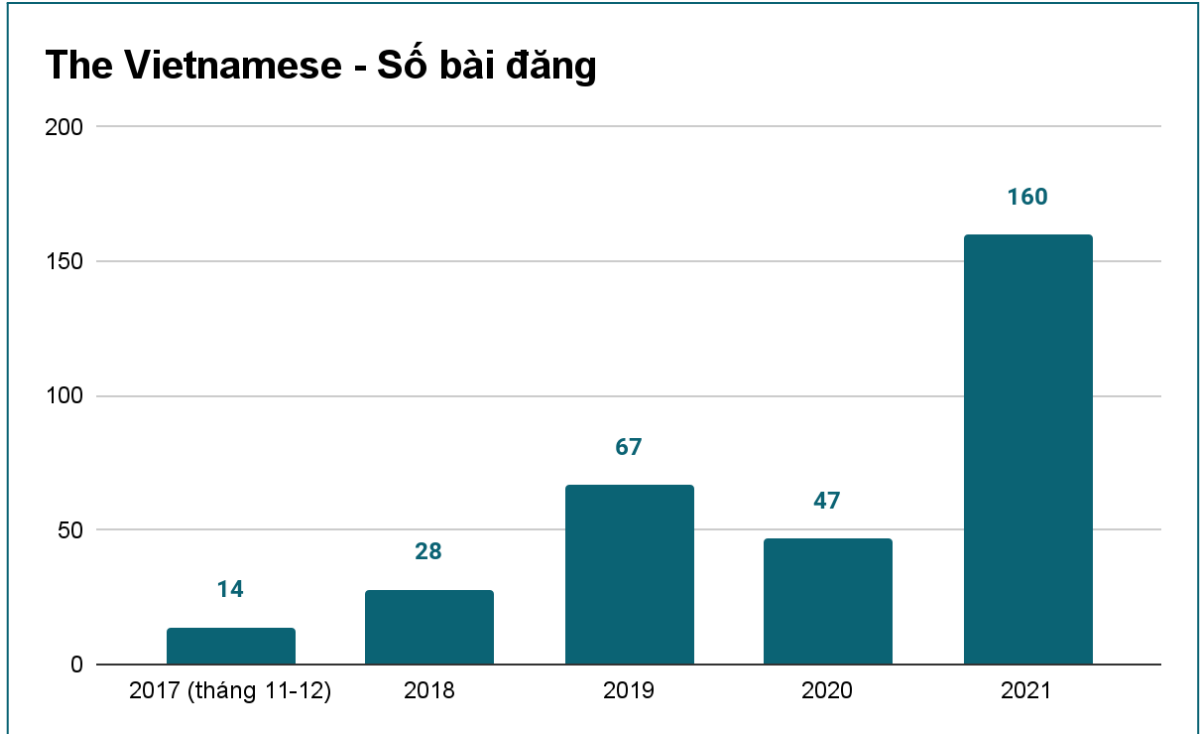

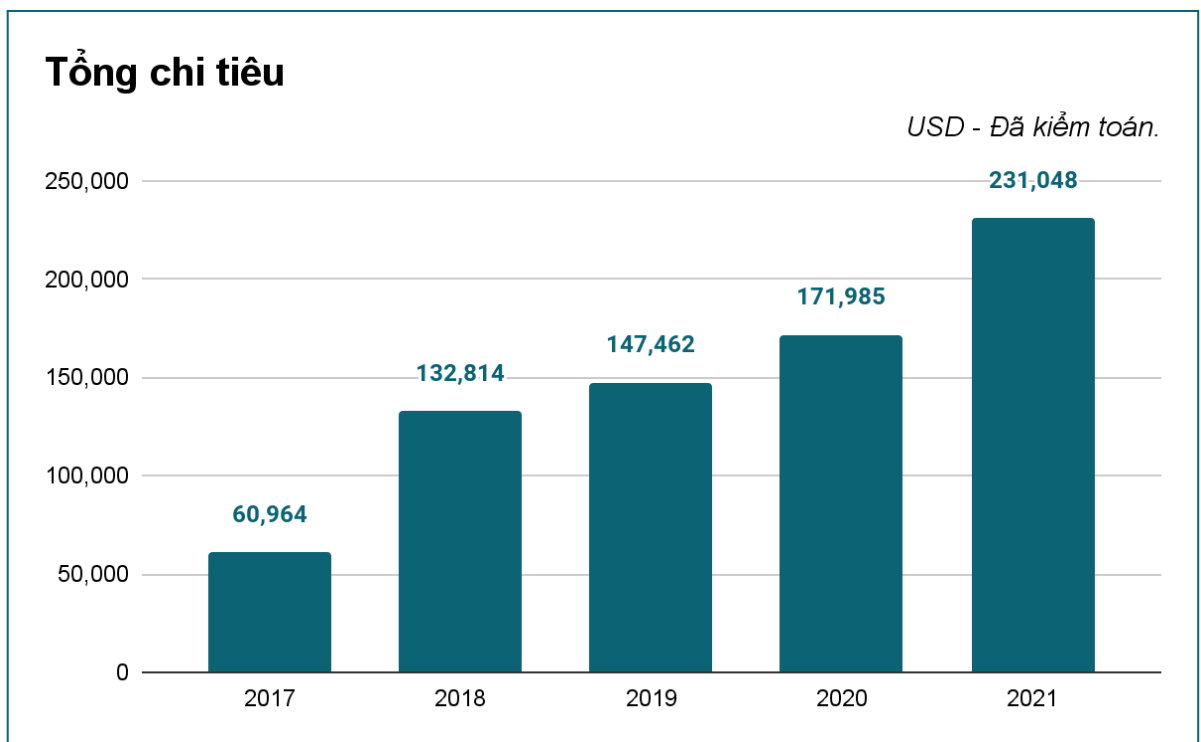
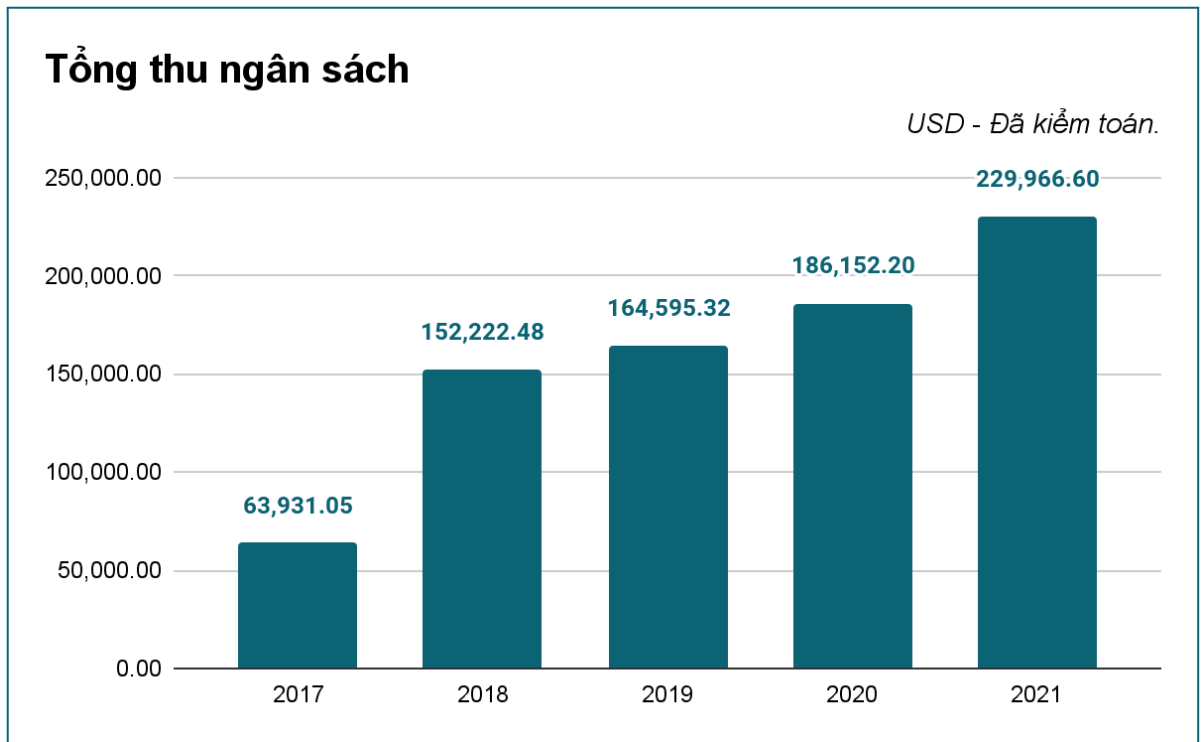
Số liệu trên chỉ tính số lượt đọc trên website luatkhoa.org, chưa tính các kênh newsletter và Telegram.

Số liệu trên chỉ tính số lượt đọc trên website thevietnamese.org, chưa tính số lượt đọc qua newsletter.

* Số liệu tài chính trên được trích từ báo cáo kiểm toán độc lập, áp dụng từ năm 2017 khi LIV đăng ký tư cách pháp nhân tại Hoa Kỳ.

** Năm 2021, LIV chi nhiều hơn thu 1.081,4 USD do phải ứng trước cho một số khoản trong khi chờ tiền dự án được giải ngân.

Tổng quan năm 2021

Các chương trình	<ul style="list-style-type: none"> • Báo chí (Luật Khoa tạp chí, The Vietnamese) • Đào tạo • Sách • Nghiên cứu
Nhân sự (vào thời điểm 31/12/2021)	<ul style="list-style-type: none"> • 8 nhân viên toàn thời gian • 6 nhân viên bán thời gian • 1 thực tập sinh
Tổng số học viên đã đào tạo (không tính đào tạo nhân viên)	<ul style="list-style-type: none"> • 1
Tổng số đầu sách đang dịch	<ul style="list-style-type: none"> • 6
Tổng số sách đã thu thập	<ul style="list-style-type: none"> • 320 đầu sách bản cứng • 1.386 đầu sách bản điện tử
Tổng số dự án nghiên cứu đã thực hiện hoặc tham gia	<ul style="list-style-type: none"> • 2

Chúng tôi đã viết gì?

COVID-19

Trong năm đại dịch COVID-19 hoành hành khắp thế giới, [Luật Khoa](#) và [The Vietnamese](#) đã theo sát những diễn biến tại Việt Nam, tập trung vào các hành vi xâm phạm nhân quyền, nhân phẩm của người dân trong bối cảnh những vấn đề này bị xem nhẹ trước rủi ro sức khỏe.

Ngoài diễn biến hàng tuần được cập nhật trong bản tin [Vietnam Briefing](#), chúng tôi đã viết về những điều chính quyền không muốn báo chí viết: những người nghèo phải [tháo chạy](#) khỏi thành phố, những người [bị buộc tội](#) làm lây lan dịch bệnh, những người [bị cưỡng bức xét nghiệm](#), những người [phải kêu cứu](#) vì không thể mua được thức ăn. Chúng tôi [chỉ trích](#) chính sách phong tỏa hà khắc của Việt Nam, [yêu cầu](#) trách nhiệm giải trình của Quỹ Vaccine, [lên tiếng](#) về rủi ro người dân bị đánh cắp dữ liệu khi sử dụng các “app chống dịch” của chính phủ, [điều tra](#) về các vấn đề của ứng dụng Bluezone, và [chỉ ra](#) sự khác biệt giữa các sản phẩm tuyên truyền với sự nhọc nhằn của đời sống hàng ngày.

Một số bài viết được nhiều lượt chia sẻ khi điểm mặt chỉ tên các quyết định khó hiểu của chính quyền, như chuyện [đòi tước bằng hành nghề của y, bác sĩ nghỉ việc](#), chuyện trói chân trói tay những sàn thương mại điện tử quen thuộc trong khi lại [ưu ái cho một sàn thương mại điện tử lạ hoắc của quân đội](#), hay các biện pháp phong tỏa không giống ai khi [so sánh với những nước chống dịch hàng đầu trên thế giới](#).

Sự bất công trong các quyết sách chống dịch cũng được vạch ra, từ chuyện phân bổ vaccine không công bằng, ưu tiên cho [thủ đô](#), cho [Vingroup](#) đến cả cho [lãnh đạo](#), cũng như chuyện dân không tuân thủ các quy định chống dịch thì bị phạt nghiêm, còn quan chức lãnh đạo thì [thản nhiên vi phạm không ai sờ tới](#).

Chúng tôi cũng đã xây dựng một [cơ sở dữ liệu về COVID-19](#) tại Việt Nam, không phải để đếm số ca nhiễm, mà là để không quên chúng ta đã “chống dịch như chống giặc” như thế nào.

Dữ liệu cá nhân

Năm 2021 không chỉ có dịch bệnh và các chính sách chống dịch hành dân.

Luật Khoa đã theo sát từ đầu việc ban hành dự thảo Nghị định về bảo vệ dữ liệu cá nhân, tóm tắt [những điều cần quan tâm](#) về nội dung dự thảo, phân tích

[quy định kiểm soát “xuất khẩu” dữ liệu của Bộ Công an](#), và chỉ ra các [vấn đề lớn trong dự thảo nghị định](#). Chúng tôi cũng nêu vấn đề về việc [bảo vệ dữ liệu cá nhân trong thẻ căn cước gắn chip](#), đặt ra trường hợp so sánh là Đài Loan, nước quyết định [dừng dự án thẻ căn cước gắn chip](#) sau khi dư luận nêu ra nhiều lo ngại chưa được giải đáp.

Quyền riêng tư và việc bảo vệ dữ liệu cá nhân là tuyến đề tài quan trọng mà chúng tôi vẫn đang dành nguồn lực để theo đuổi.

Bầu cử Quốc hội và Đại hội Đảng

Năm 2021 còn là năm của bầu cử, và trước đó là đại hội Đảng.

Các bài viết của Luật Khoa đem đến những [kiến thức cơ bản về đại hội Đảng](#), cơ quan lãnh đạo cao nhất của Đảng Cộng sản Việt Nam, cũng như về [Ban chấp hành Trung ương Đảng](#), cơ quan quyền lực thứ hai của nó, và về [đặc trưng “hai bà Trưng” của chế độ](#) vốn đã được nói đến trong quyển “Chính trị bình dân” của Phạm Đoan Trang.

[Tuyến đề tài về bầu cử](#) cung cấp nhiều góc nhìn không thể tìm thấy trong các tờ báo nhà nước, từ việc giới thiệu [các gương mặt ngoài đảng tự ứng cử](#), vạch ra vấn đề [sắp xếp “quân xanh - quân đỏ” bất cân xứng trong các đơn vị bầu cử](#), cho đến phóng sự đặc biệt, [phỏng vấn các cử tri về tình hình gian lận trong bầu cử](#).

Các vấn đề thời sự

Dù không phải là tờ báo chạy theo thời sự - phần do định hướng trước nay, phần do hạn chế về nguồn lực - Luật Khoa vẫn có những bài viết lấy chuyện thời sự để thảo luận về các vấn đề quan trọng. Điển hình là [hiện tượng Nguyễn Phương Hằng và câu chuyện về quyền tự do ngôn luận](#). Các tranh luận quanh sự việc này còn dẫn đến chuỗi bài bàn về tội vụ khống và vu cáo, từ [xu hướng trên thế giới bãi bỏ việc hình sự hóa tội vụ khống](#), chuyện [lẫn lộn hai thuật ngữ “vu cáo” và “vu khống”](#), đến việc [tội vụ cáo tại Đài Loan được xử ra sao](#) và [tội vụ khống tại Mỹ được xác định thế nào](#).

Câu chuyện về tự do ngôn luận trước đó cũng đã được các tác giả của Luật Khoa thảo luận sôi nổi quanh sự kiện Tổng thống Mỹ Donald Trump bị các trang mạng xã hội cấm cửa, sau khi ông bị nhiều người cáo buộc đã kích động gây ra vụ bạo loạn tại tòa nhà Quốc hội Mỹ. Các bài viết cung cấp những kiến thức và góc nhìn đa dạng, từ việc cho rằng lệnh cấm đó [có hai nhiều hơn lợi](#), hay khẳng định [quyền tự do ngôn luận không thể thắng được quyền tư hữu tại Mỹ](#), đặt ra nhiều [câu hỏi hóc búa về xung đột quyền lực giữa các công ty công nghệ với quyền tự do ngôn luận](#), đến bài phân tích [phản bác lập luận của cả hai phe](#).

Một vấn đề quốc tế nóng hổi khác cũng được chúng tôi phân tích là [tình hình Myanmar](#) với cuộc đảo chính vào đầu tháng 2/2021.

Tuy nhiên, do hạn chế về nguồn lực và sự thay đổi trong chiến lược nội dung, trong nửa cuối năm 2021, Luật Khoa hầu như không còn bài viết đáng kể nào về diễn biến quốc tế.

Một số chuyên đề vốn được kỳ vọng sẽ có bài viết thường xuyên cũng phải dừng lại, như mục [Môi trường](#) và mục [Kiến tạo quốc gia](#). Tuy không còn những bài viết định kỳ, Luật Khoa vẫn dành sự quan tâm cho các vấn đề môi trường, đặc biệt là những vấn đề nóng được dư luận quan tâm như chuyện [đổi đất rừng lấy sân golf](#), hay dự án khiến nhiều người phản đối của FLC, đòi [xây sân golf tại rừng thông Đak Đoa, Gia Lai](#).

Đọc sách cùng Đoàn Trang

Trong khi đó, một chuyên mục không nằm trong kế hoạch đến nay đã trở thành chuyên mục định kỳ hàng tuần, đều đặn ra bài mỗi tối thứ Ba: mục [“Đọc sách cùng Đoàn Trang”](#).

Ngay sau khi Đoàn Trang bị chính quyền bắt giữ vì “tội dám viết”, chúng tôi, các đồng nghiệp của cô, không ai bảo ai đều đồng lòng, không những phải tiếp tục viết, mà còn phải viết những thứ chính quyền sợ hãi và cấm đoán nhất. Mục “Đọc sách cùng Đoàn Trang” là sự khẳng định cho cam kết đó.

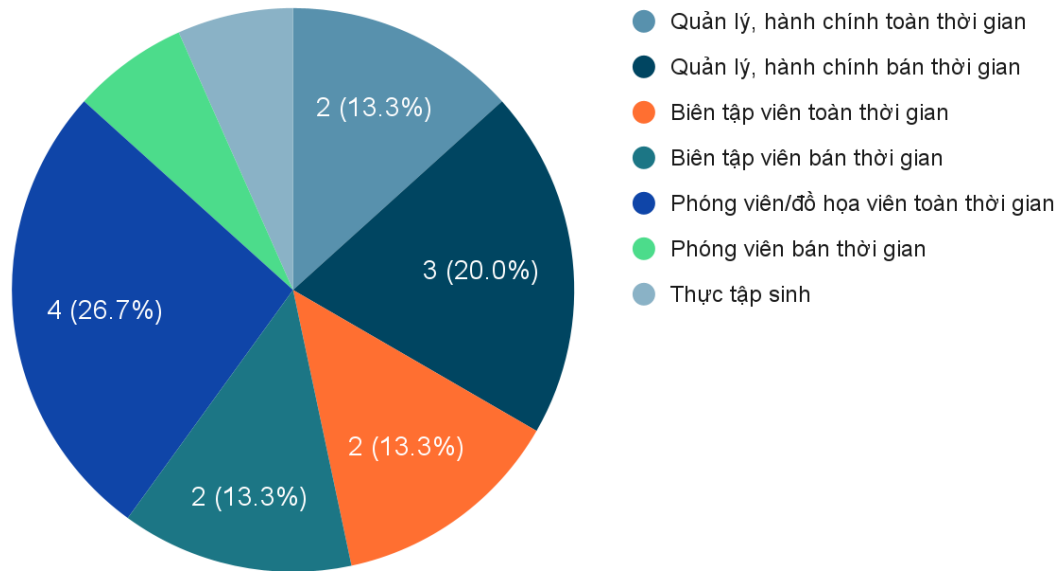
Đoàn Trang bị chính quyền kết án chín năm tù trong một [phiên tòa bỏ túi](#) vào tháng 12/2021. Trước đó, vào tháng 10/2021, [các thành viên của Báo Sạch cũng bị kết án tù](#). Ngay đầu năm, ba nhà báo của Hội Nhà báo Độc lập Việt Nam bị [tuyên tống công 37 năm tù](#). Không chỉ có các nhà báo, những nhà hoạt động can đảm như Trịnh Bá Phương và Nguyễn Thị Tâm cũng bị trao cho [những án tù nặng nề](#) trong năm 2021.

Báo cáo về Tự do Internet Việt Nam của Freedom House

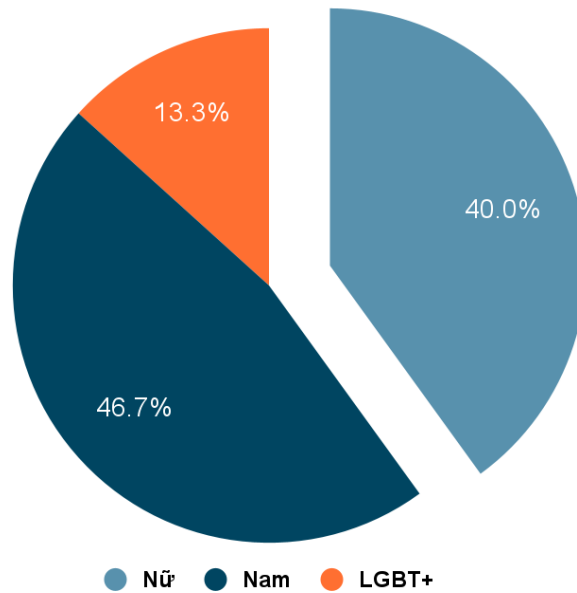
Ngoài nội dung báo chí, LIV còn soạn thảo [chương Việt Nam](#) trong Báo cáo Tự do Internet 2021 của tổ chức nhân quyền Freedom House. Đây là năm đầu tiên LIV tham gia dự án này của Freedom House với tư cách là tác giả. Dự án này sẽ tiếp tục trong năm 2022.

Nhân sự năm 2021

Cơ cấu nhân sự

Tỷ lệ giới

Nhân sự năm 2021

Trịnh Hữu Long

Đồng sáng lập viên, đồng giám đốc | Đài Loan

Phụ trách chính về Luật Khoa tạp chí, nhân sự và công nghệ. Từng làm việc cho VCCorp, BVSC, HAFIC, tạp chí Tia Sáng, báo Tuổi Trẻ, và VOICE. Tốt nghiệp Đại học Luật Hà Nội năm 2008.

Trần Quỳnh Vi

Đồng sáng lập viên, đồng giám đốc | Hoa Kỳ

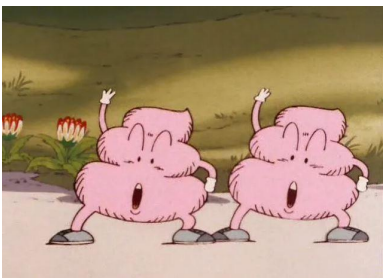
Phụ trách chính về The Vietnamese, tài chính, đối ngoại và hành chính. Tốt nghiệp Đại học UC Davis (University of California, Davis).

Phạm Đoàn Trang

Đồng sáng lập viên, biên tập viên | Việt Nam

Từng làm việc cho VnExpress, VietNamNet, Pháp luật TP. Hồ Chí Minh, NXB Tự Do. Tác giả của nhiều đầu sách về chính trị - xã hội. Tốt nghiệp Đại học Ngoại thương Hà Nội năm 2000. Hiện đang bị giam giữ tại Trại giam số 1, Hà Nội.

Các nhân viên khác

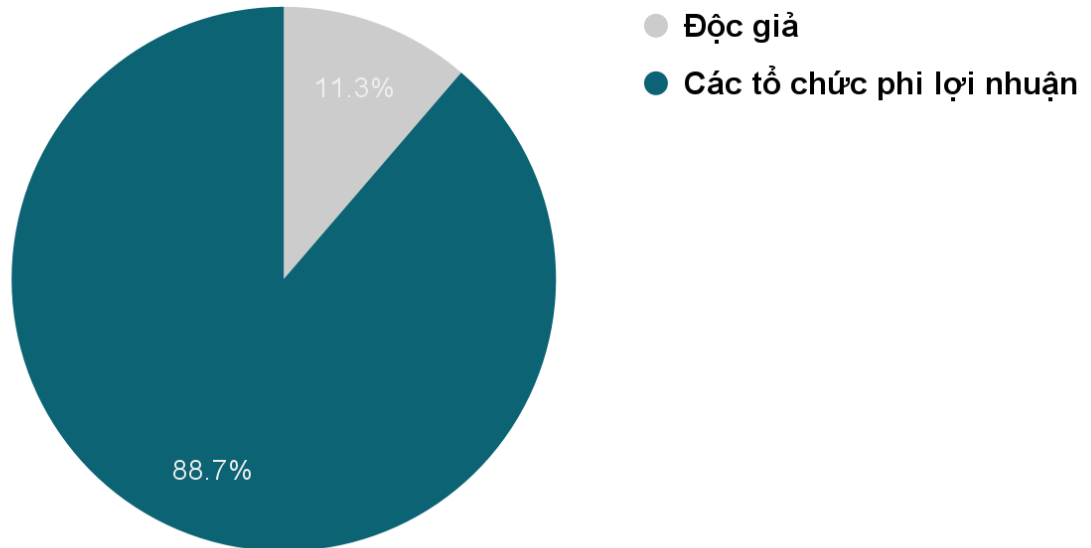
Phóng viên, biên tập viên, nhân viên hành chính, tình nguyện viên | Nhiều quốc gia

Họ làm việc không biết mệt mỏi để gây dựng nên LIV ngày hôm nay, nhưng chúng tôi không thể kể tên họ vì lý do an toàn.

Tài chính năm 2021

Cơ cấu nguồn thu ngân sách - 2021

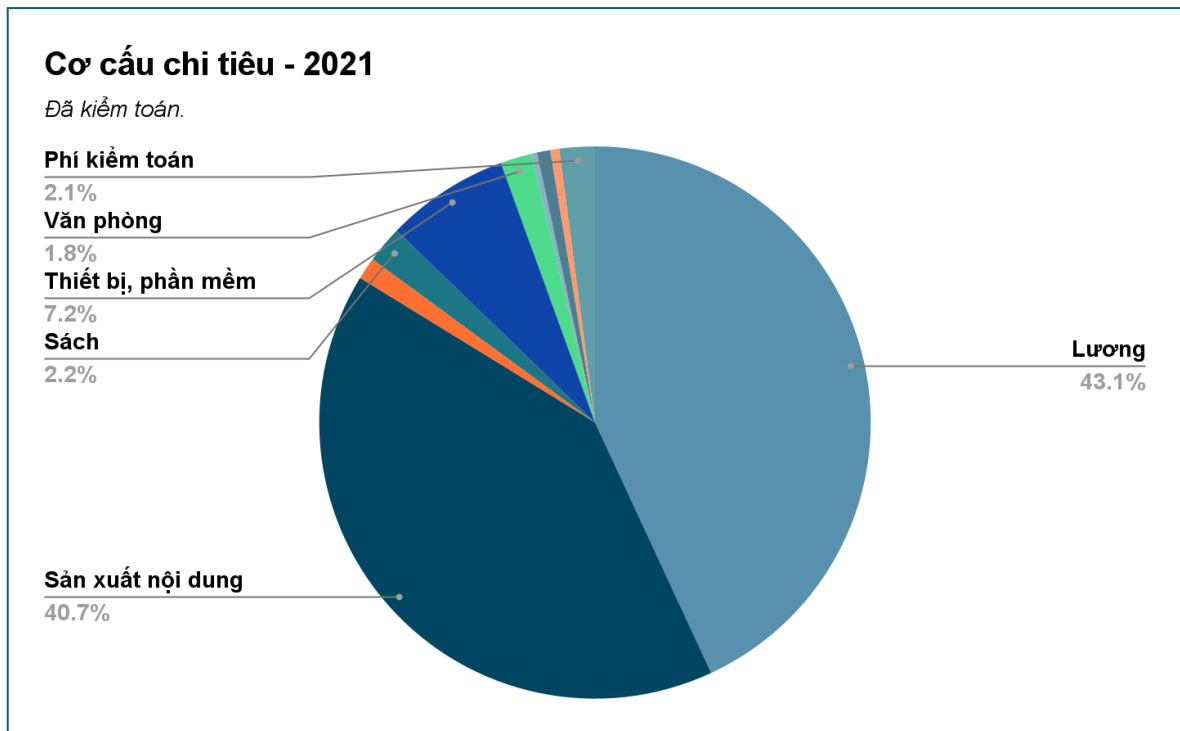
Đã kiểm toán.

Chú thích:

- Tổng thu ngân sách: 229.966 USD
- Số tiền độc giả đóng góp: 26.075 USD
- Nhóm “Độc giả” bao gồm đóng góp của các cá nhân và khoản đóng góp đối ứng (matching) của một số doanh nghiệp Mỹ.
- Nhóm “Các tổ chức phi lợi nhuận” bao gồm các khoản tài trợ (grant) và thanh toán theo hợp đồng (contract payment).

Tài chính năm 2021

Chú thích:

- Lương: Khoản này được chi cho nhân viên quản lý, hành chính, tài chính, biên tập viên. Tuy vậy, bên cạnh biên tập viên, hầu hết các nhân viên trong nhóm này cũng là nhân viên chủ chốt của mảng sản xuất nội dung.
- Sản xuất nội dung: Khoản này được chi cho các phóng viên toàn thời gian, cộng tác viên và phóng viên tập sự.
- Các khoản đóng góp của độc giả thường được chi trả cho sản xuất nội dung, sau đó là tới dự án sách.
- Năm 2021, trừ một số ngoại lệ giao dịch bằng tiền mặt với tổng số tiền dưới 5.000 USD, các khoản chi tiêu của LIV đều đi qua tài khoản ngân hàng ở Mỹ hoặc Paypal, có đầy đủ sao kê và được kiểm toán đầy đủ. LIV hạn chế tối đa sử dụng tiền mặt và có chính sách kiểm soát chặt chẽ việc chi tiêu bằng tiền mặt.
- LIV thuê một hãng kiểm toán độc lập để lập báo cáo tài chính và một hãng kế toán để khai thuế hàng năm ở Mỹ.

LIV và giới nghiên cứu, truyền thông

Vietnam: Journalists and media watchdogs fear increased persecution	3/2021	IPI
Vietnam: Data privacy in a communist ASEAN state	4/2021	Privacy Laws & Business International Report
2021 Annual report of the U.S. Commission on International Religious Freedom	4/2021	U.S. Commission on International Religious Freedom
Vietnam Free Expression Newsletter No. 33/2021 – Week of August 23-29	8/2021	The 88 Project
Freedom on the Net	9/2021	Freedom House
Social Media’s Challenge to State Information Controls in Vietnam	10/2021	ISEAS
Interview with Pham Doan Trang before arrest	11/2021	The 88 Project
Joint Submission of The 88 Project and the Global Human Rights Clinic of the University of Chicago Law School to the Universal Periodic Review of the Socialist Republic of Vietnam	11/2021	The 88 Project
Vietnam sentences dissidents to prison for spreading anti-state propaganda	12/2021	NPR

Hỏi & Đáp

Trong năm 2022, trọng tâm của LIV là gì?

Chúng tôi vẫn trung thành với sứ mệnh đã đặt ra từ khi thành lập: góp phần xây dựng một xã hội dân chủ tại Việt Nam thông qua báo chí độc lập, nghiên cứu và giáo dục.

Trong năm 2022, chúng tôi sẽ phát triển thêm một số sản phẩm mới nhằm đa dạng hóa cách tiếp cận độc giả, trong đó có ấn phẩm PDF định kỳ, newsletter, video và podcast.

Ngoài ra, LIV cũng sẽ đầu tư cho mảng dữ liệu, cụ thể là việc xây dựng các kho dữ liệu mở liên quan đến pháp luật, nhân quyền và chính trị, đặc biệt là những lĩnh vực bị kiểm duyệt tại Việt Nam. Chúng tôi hy vọng rằng đây sẽ là một nguồn dữ liệu đáng tin cậy cho những người quan tâm, đặc biệt là các nhà nghiên cứu về Việt Nam.

LIV đã gặp phải những thách thức nào trong năm 2021?

Cũng như mọi tổ chức khác, đại dịch COVID-19 cùng những đợt giãn cách, phong tỏa liên tiếp đã làm xáo trộn nhịp độ làm việc của đội ngũ LIV trong một thời gian dài. Việc giữ liên lạc và giữ tinh thần cho các thành viên là một thách thức lớn. Chúng tôi đã may mắn vì không có tổn thất về nhân lực sau đại dịch.

Tuy vậy, những xáo trộn này ảnh hưởng lớn đến tiến độ sản xuất nội dung sau đại dịch. Giai đoạn cuối năm 2021, chúng tôi sản xuất ít bài hơn, và dù đã cố gắng tăng cường độ chuyên sâu của bài viết, lượng đọc vẫn có xu hướng giảm.

Nhân sự vẫn luôn là một thách thức của LIV - một tổ chức độc lập hoạt động với nhiều rủi ro. Chúng tôi vẫn đang tìm cách khắc phục vấn đề này. Một trong số các cách đó là phát triển mạng lưới cộng tác viên.

Muốn cộng tác với Luật Khoa và The Vietnamese thì làm thế nào?

Chúng tôi rất hoan nghênh! Bạn có thể tham khảo chính sách cộng tác của Luật Khoa [tại đây](#), và The Vietnamese [tại đây](#).

- Với Luật Khoa, bạn có thể gửi ý tưởng nội dung qua hệ thống quản lý tại địa chỉ: www.luatkhoa.org/dexuatdetai. Biên tập viên của chúng tôi sẽ phản hồi lại trong thời gian sớm nhất có thể.
- Với The Vietnamese, bạn có thể gửi ý tưởng (pitches) qua địa chỉ email editor@thevietnamese.org và vi.tran@thevietnamese.org.

Báo cáo được công bố
ngày 22/6/2022

Mọi phản hồi xin gửi tới
editor@luatkhoa.org